

บทที่ 6

บทวิเคราะห์เนื้อหา "ภาษาโปสเตอร์" ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทย

ระหว่างปีพ.ศ. 2500-2534

ในบทที่ 5 ซึ่งเป็นส่วนแรกของการวิเคราะห์พัฒนาการ "ภาษาโปสเตอร์" ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2500-2534 ได้ผลการวิจัยว่าพัฒนาการรูปแบบการนำเสนอของ "ภาษาโปสเตอร์" ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2500-2534 มีรูปแบบการนำเสนอ 7 รูปแบบ ในส่วนนี้ได้้นำโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 500 แผ่น มาวิเคราะห์โดยละเอียดอีกครั้งหนึ่งถึงเนื้อหาที่นำเสนอว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ในส่วนนี้ จะช่วยให้เข้าใจและมองเห็นถึงความคิดของผู้ทำหรือช่างเขียนโปสเตอร์ที่สะท้อนออกมาเป็นรูปธรรมผ่านภาพและตัวอักษรได้ส่วนหนึ่ง ซึ่งความคิดดังกล่าวนอกจากจะบรรจุจินตนาการของผู้ทำหรือช่างเขียนโปสเตอร์อยู่ด้วยแล้ว ยังประกอบด้วยค่านิยมความเชื่อของสังคมที่ถูกถ่ายทอดอยู่ในภาพของเหตุการณ์ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทย

จากการวิเคราะห์และจากการสัมภาษณ์เจ้าของภาพยนตร์ ผู้จัดจำหน่าย ช่างเขียนโปสเตอร์ พบว่าเนื้อหาที่นำเสนอในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 แนวคือ

- (1) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊
- (2) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต
- (3) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก
- (4) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี
- (5) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวโรบี
- (6) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวอื่นๆ

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยทั้ง 6 แนวนั้นมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับประเด็นในการนำเสนอเนื้อหาซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเด็นใหญ่ๆ ได้ 4 ประเด็นคือ ดารา, เหตุการณ์, โทนีส์และตัวอักษร

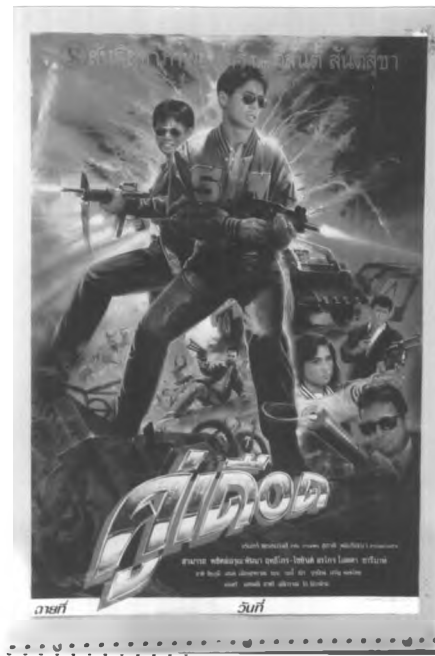
ผลการวิเคราะห์ที่พบว่าการนำเสนอเนื้อหาของ "ภาษาโปสเตอร์" ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทย โดยภาพรวมไม่มีความเปลี่ยนแปลงเท่าใดนัก ความเปลี่ยนแปลงที่พบมักเป็นจุดเล็กๆ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อภาพรวม ซึ่งรายละเอียดของผลการวิเคราะห์มีดังนี้

(1) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊ คือ โปสเตอร์ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับการต่อสู้ การผจญภัย การแสดงความกล้าหาญของเพศชายในรูปแบบต่างๆ อาทิ การต่อสู้แบบโบราณที่ใช้ดาบ การต่อสู้ด้วยมือเปล่า การต่อสู้ด้วยอาวุธแบบใหม่ทั้งอาวุธหนักและอาวุธเบา การต่อสู้กับสัตว์ที่ดุร้าย การต่อสู้ในสงคราม เป็นต้น และมักจบลงด้วยชัยชนะความสำเร็จของพระเอกผู้เป็นฝ่ายธรรมะชนะผู้ร้ายซึ่งเป็นฝ่ายอธรรม

ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊นี้ นอกจากจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการต่อสู้ของเพศชายแล้ว ยังมีการต่อสู้ของเพศหญิงอีกด้วย การต่อสู้ของเพศหญิงในแนวบู๊นี้โดยมากมิได้ต่อสู้ด้วยพลังกำลังหรือเชิงชั้นทางฝีมือการสู้รบเหมือนการต่อสู้ของเพศชาย หากแต่เป็นการต่อสู้ที่ใช้ความสวย ความสาว ความมีเสน่ห์ของใบหน้าและสรีระในร่างกาย เป็นอาวุธหลักในการต่อสู้

การนำเสนอเนื้อหาของโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวบู๊ ในภาพรวมไม่ค่อยมีความเปลี่ยนแปลงมากนัก คงมีเพียงแต่บางจุด กล่าวคือ เน้นโทนสีร้อนมากกว่าเดิมในช่วงหลังๆ , นำเสนอภาพนางเอกที่เป็นตัวเอกในเรื่องด้วย action ที่เป็นไปของตนเองเดียวกับที่นำเสนอกับเรื่องที่มีพระเอกเป็นตัวเอกของเรื่อง

ภาพที่ 6.1 ตัวอย่างภาพโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊แสดงการต่อสู้ของเพศชาย

ภาพที่ 6.2 ตัวอย่างภาพโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊แสดงการต่อสู้ของเพศหญิง

โรงสตร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊ มีลักษณะการนำเสนอเนื้อหา ดังนี้

1. ดารา

(1.1) action ของดารา คือท่าทางการแสดงออกของดาราซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1.1.1 action เตรียมการต่อสู้ ได้แก่ ท่ากำหมัด ท่าถืออาวุธ ท่าเตรียมชกต่อย

1.1.2 action กำลังต่อสู้ ได้แก่ การต่อสู้ด้วยมือเปล่า การต่อสู้กันด้วยอาวุธประเภทต่างๆ และการต่อสู้ในสงคราม

(1.2) การจัดตำแหน่งของดารา ในโรงสตร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊ โดยมากให้ความสำคัญกับตัวเอกที่เป็นผู้ชายมากกว่าตัวเอกที่เป็นผู้หญิง ภาพพระเอกมักจะมีขนาดใหญ่ เต็มตัว แสดงactionอย่างเด่นชัด ในขณะที่นางเอกมีเพียงใบหน้าหรือครึ่งตัว ขนาดเล็กกว่าแสดงactionที่แสดงความอ่อนแอ ต้องพึ่งพาและอยู่ในความดูแลของพระเอก ยกเว้นนางเอกในเรื่องที่ตัวเอกเป็นหญิงก็จะจัดตำแหน่งให้ดูเด่นกว่าพระเอก และมีactionที่ตรงกันข้ามกับนางเอกส่วนใหญ่ ส่วนดาราประกอบอื่นๆ มักจะจัดให้อยู่ในภาพเหตุการณ์หรือแยกให้เห็นอย่างเด่นชัดด้วยกรอบเล็กๆ ที่เน้นเพียงใบหน้า

ภาพที่ 6.3 ตัวอย่างการจัดตำแหน่งดาราของโรงสตร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊

2. เหตุการณ์

เหตุการณ์หลักในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊ คือ การต่อสู้ในทุกรูปแบบ ซึ่งมักจะมีมากกว่า 1 เหตุการณ์ ภาพที่ปรากฏส่วนมากเป็นการต่อสู้ของดาราชาย ทำให้ภาพเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวนี้พบแต่ภาพของดาราชายมากกว่าดารานาง ดารานางที่ปรากฏในภาพเหตุการณ์ถ้าไม่ใช่ภาพนางเอกก็มักจะเป็นภาพของดาราประกอบหญิงที่รูปร่างดีมีลักษณะที่เข้ายวนทางเพศ ใส่เสื้อผ้าบางๆ หรือชุดที่เปิดไม่มีมิติจนเกือบโป๊หรือโป๊ ในบางครั้งอาจมีเพียงภาพactionที่เข้ายวน หรืออาจเป็นภาพเหตุการณ์กำลังเอนกอดรัดหรือยั่วยุเอนกอดกับดาราชาย ภาพที่แสดงการเข้ายวนทางเพศนี้พบประมาณ 80% ของโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวนี้ นอกจากเหตุการณ์แสดงการต่อสู้แล้ว ในโปสเตอร์บางแผ่นอาจมีภาพการแสดงความรักระหว่างพระเอกกับนางเอก หรือพระเอกกับดารานางคนอื่นๆ ปรากฏอยู่ด้วย

ภาพที่ 6.4 ตัวอย่างภาพเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊

3. โทนีสี

โทนีสีที่พบในโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวบู๊แอ็กชันมักจะเป็นโทนีสีร้อน (67.4%) โดยเฉพาะ สีแดงและสีเหลือง ในช่วงปีพ.ศ.2520 เป็นต้นมา โทนีสีร้อนในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวนี้ จะมีการใช้ที่เด่นชัดมากขึ้นเรื่อยๆ ส่วนโทนีสีเย็นผสมโทนีสีร้อนมีประมาณ 32.6% มีคละเคล้ากับโทนีสีร้อน โทนีสีลักษณะดังกล่าวคือช่วงก่อนหน้าปีพ.ศ.2520 สาเหตุที่โปสเตอร์ภาพยนตร์แนวนี้นิยมโทนีสีร้อนโดยเฉพาะสีแดงเพราะเป็นสีที่แสดงถึงความรุนแรง ความดุเดือด และความร้อนแรงของอารมณ์ รวมไปถึงแสดงถึงสภาพการต่อสู้ด้วย

ภาพที่ 6.5 ตัวอย่างโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยที่เน้นหนักโทนีสีร้อน

4. ตัวอักษร

ตัวอักษรของโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวบู๊ ประมาณ 85% มีลักษณะเหลี่ยมหนา เหมือนตัวพิมพ์ ที่เหลือ 15% เป็นตัวอักษรที่มีลักษณะเหมือนกับตัวอักษรประดิษฐ์ ซึ่งอาจประดิษฐ์ให้เหมาะสมกับชื่อเรื่องก็ได้ แต่ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษรลักษณะใดเมื่อมองโดยภาพรวม จะเห็นว่าตัวอักษรของโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวบู๊จะให้ความรู้สึกถึงความหนักแน่น ความมั่นคงและความเข้มแข็ง

ภาพที่ 6.6 ตัวอย่างโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวบู๊ที่แสดงลักษณะตัวอักษร

(2) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต คือ โปสเตอร์ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและโดยมากมักเป็นเรื่องราวของเพศหญิง อาทิ เกี่ยวกับความรัก ความศรัทธา การฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินชีวิต เกี่ยวกับครอบครัว เป็นต้น และจากจบมักลงเอยด้วยความสุขความสมหวังของนางเอก ผู้เป็นคนดี มีความอดทน สามารถ เอาความดีชนะใจหรือชนะอุปสรรคต่างๆ ทั้งอุปสรรคที่เป็นคนหรือสถานการณ์ต่างๆ โปสเตอร์ ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิตที่จบลงด้วยความศรัทธาจะมีน้อยมาก อาทิ ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ ฟ้าหุ คู่กรรม เป็นต้น

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต มีความเปลี่ยนแปลงในการนำเสนอเนื้อหาพอสมควร กล่าวคือ เนื้อหาที่นำเสนอไม่หนาแน่นเหมือนในช่วงแรกๆ ในบางแผ่นจะนำเสนอเพียงแก่นของเรื่อง อาทิ เรื่องชู้ ที่นำเสนอภาพของดารานำเพียงสามคน เรื่องกาม ที่มีภาพของดารานำชายและหญิงและมีปากกาวอยู่ข้างบน ซึ่งภาพเหล่านี้เป็นภาพที่มีได้นำเสนอเนื้อหาโดยตรงหากแต่แฝงไปด้วยสัญลักษณ์ที่ต้องอาศัยการตีความหมาย เพื่อเข้าสู่ความหมายที่แท้จริงต่อไป

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต มีลักษณะการนำเสนอเนื้อหา ดังนี้คือ

1. ดารา

(1.1) action ของดารา คือ การนำเสนอด้วยท่าทางการแสดงออกของดารา ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1.1.1 action ที่แสดงถึงความสุข ความเศร้าและความโกรธ ได้แก่ ยิ้ม, หัวเราะ, หน้าบึ้งตึง, ร้องไห้, หน้าเศร้าซึม เป็นต้น action ประเภทนี้มีประมาณ 45.7%

1.1.2 action ที่แสดงถึงความรัก ได้แก่ กอด, จูบ, โอบ, จูบมือ, จ้องตา, นั่งชิดกัน, เป็นต้น action ประเภทนี้มีประมาณ 50.6%

1.1.3 action ที่แสดงถึงความกำกััน หรือความช่างเล่นของนางเอก
ได้แก่ ท่าเตรียมต่อสู้ในแบบต่างๆ, ท่าล้อเลียน เป็นต้น action ประเภทนี้มีประมาณ 1.2%

1.1.4 action ที่แสดงถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อภาพพจน์ที่ดีของกุล
สตรีไทย ได้แก่ ทานเหล้า, สูบบุหรี่, เข้ายวนเพศตรงข้าม action ประเภทนี้มีประมาณ
2.5% พบมากในช่วงปีพ.ศ.2517-2521

action ที่แสดงถึงความรัก

actionที่แสดงถึงความสุข

actionที่แสดงภาพพจน์ที่ไม่เหมาะสม

actionที่แสดงความกำกวม

ภาพที่ 6.7 แสดงactionของโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต

(1.2) การจัดตำแหน่งดารา ในโปรสเตอร์ภาพยนตร์แนวซีรี่ย์ ให้ความสำคัญกับตำแหน่งภาพของนางเอกมากกว่าพระเอก ขนาดของภาพนางเอกมักใหญ่ หรือมีขนาดเต็มตัวพระเอกเป็นเพียงองค์ประกอบคู่กับนางเอกเท่านั้น ภาพของนางเอกจะเป็นตัวบอกถึงแนวของเรื่อง

.....

ภาพที่ 6.8 ตัวอย่างการจัดตำแหน่งดาราของโปรสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวซีรี่ย์ จากโปรสเตอร์ภาพยนตร์ที่ยกเป็นตัวอย่างจะเห็นว่าภาพของนางเอกมีขนาดเต็มตัวใหญ่และเด่นชัดที่สุด ในขณะที่นำเสนอพระเอกเพียงใบหน้า ส่วนขนาดของดาราประกอบอื่นๆ ขึ้นอยู่กับความมีชื่อเสียง หากเป็นดาราที่เป็นที่รู้จักขนาดก็จะรองจากตัวเอกของเรื่องแต่ถ้าไม่เป็นที่รู้จักก็จะปรากฏเพียงใบหน้าอยู่กรอบล่างของภาพ

2. เหตุการณ์

เหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต ประกอบด้วยเหตุการณ์หลากหลายรูปแบบที่นิยมเรียกกันโดยทั่วไปว่า "ครบรส" กล่าวคือ ไม่เน้นหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป ทั้งเหตุการณ์ที่แสดงถึงความสนุกสนานร่าเริง การแสดงความรัก เหตุการณ์วาทกรรม อารมณ์ การต่อสู้ที่ไม่รุนแรง ความโรครักเสรั้า การหยอกเย้า เป็นต้น เหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิตมักไม่มุ่งเน้นความรุนแรง แต่จะกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์มากกว่า

ภาพที่ 6.9 ตัวอย่างเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต

3. โทณสี

ประมาณ 90% ของโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต นั้นโทณสีเย็น ที่หล่อ เป็นสีร้อนที่ค่อนข้างสดใส ได้แก่ สีฟ้า, สีเทา, สีชมพู ฯลฯ โทณสีเย็นจะให้ความรู้สึก อ่อนนุ่ม เศร้า สดใส สบาย ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าโปสเตอร์นี้ๆ จะให้เข้าหากับสีใดมากกว่า เพื่อให้เหมาะสมกับโทนของเรื่อง

ภาพที่ 6.10 ตัวอย่างโทณสีในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต

4. ตัวอักษร

ลักษณะตัวอักษรของโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวชีวิตประมาณ 77.42% คล้ายคลึงกับตัวเขียนหรือเป็นอักษรประดิษฐ์ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เป็นพิธีการ ตัวอักษรมักมีความกลมมน มีโค้งเว้าค่อนข้างมากกว่า ที่เหลือ 22.68% เป็นตัวอักษรที่มีลักษณะค่อนข้างเป็นพิธีการเหมือนตัวพิมพ์ ซึ่งจะให้ความรู้สึกที่จริงจัง มักใช้กับโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิตที่มีเนื้อหาเน้นหนักในแนวการต่อสู้กับอุปสรรค ปัญหาชีวิต หรือชีวิตที่ไม่สมหวัง

.....

ภาพที่ 6.11 ตัวอย่างตัวอักษรในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวชีวิต

(3) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก คือ โปสเตอร์ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับความสนุกสนานร่าเริง เรื่องฮาขำขัน เรื่องที่ไม่ทำให้เกิดความเครียด โปสเตอร์ภาพยนตร์แนวนี้ เนื้อหามักจะมีลักษณะผสมผสานกับแนวอื่น กล่าวคือ ในบางเรื่องอาจเป็นตลกผสมรัก ก็จะประกอบด้วยสิ่งที่ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน 70% เรื่องรักประมาณ 30% หรือตลกผสมผี ตลกผสมบู๊ เป็นต้น ถึงแม้ว่าจะมีการนำแนวเรื่องอื่นๆ เข้ามาผนวกรวมแต่โดยแกนหลักของเรื่องยังคงมุ่งเน้นที่ความตลก คลายเครียด มากกว่าแนวอื่นๆ

โบสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก มีลักษณะการนำเสนอเนื้อหา ดังนี้คือ

1. ดารา

(1.1) action ของดารา คือ ลักษณะท่าทางการแสดงออกของดารานำแสดง action ที่ปรากฏในโบสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก มักเป็น action ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และมีความเด่นชัด ทั้งนี้เพราะเป็น action ที่มีความแตกต่างจากแนวอื่นๆ ทั่วไป ใบหน้าของดารานำแสดงเกือบ 90% มีรอยยิ้มและหัวเราะ action มักจะเกินจริง แต่เป็นไปในทางที่ดีรวมถึงกระตุ้นอารมณ์ให้เกิดความสนุกสนาน อาทิ ตะโกนร้องเพราะถูกสุนัขไล่จับ ทาตาเซ ทาทำรีงเหมือนแมวย่อง เป็นต้น

(1.2) เครื่องแต่งกายของดารา คือ เสื้อผ้าที่ดารานำแสดงสวมใส่ โดยมากมักพยายามนำเสนอภาพที่ดาราสวมเครื่องแต่งกายที่แปลกตา หรือสวมเครื่องแต่งกายกับสิ่งประกอบให้ดูขัดกันเพื่อความขบขัน

ภาพที่ 6.12 ตัวอย่างการแสดงactionและเครื่องแต่งกายในโบสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก

2. รูปแบบการนำเสนอ

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก มีรูปแบบการนำเสนอที่เป็นเอกลักษณ์ที่ทำให้สามารถทราบได้ทันทีว่าเป็นเรื่องราวในแนวใด รูปแบบการนำเสนอดังกล่าวได้แก่ รูปแบบการนำเสนอแบบรูปเขียนแนวตลก และ รูปแบบการนำเสนอแบบรูปเขียนการ์ตูน

ในช่วงแรก คือประมาณก่อนปีพ.ศ.2530 รูปแบบการนำเสนอแบบรูปเขียนการ์ตูนยังไม่ได้รับความนิยมมากนักจนกระทั่งปีพ.ศ.2530 เป็นต้นมารูปแบบดังกล่าวจึงได้รับความนิยมมากกว่ารูปแบบการนำเสนอแบบรูปเขียนแนวตลก

3. เหตุการณ์

เหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลกนั้น ลักษณะของเหตุการณ์คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวชีวิต กล่าวคือ มีลักษณะ"ครบรส"จะแตกต่างเพียงเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวตลกจะดูเกินจริงและเน้นความขบขันมากกว่า เหตุการณ์ต่างๆ ได้แก่ การต่อสู้ในลักษณะแปลกๆ ใช้อาวุธหรือท่าทางที่คนปกติไม่นิยมมาใช้ เป็นต้น

ในระยะหลังๆ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2530 เป็นต้นมา จะพบว่าเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ตลกจะไม่มีหน้าแน่นเหมือนในอดีต ส่วนมากมักเน้นที่actionของดารา

ภาพที่ 6.13 ตัวอย่างเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก

4. โทนสี

โทนสีของโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก เน้นโทนสีสดใส เพื่อความร่าเริง สดชื่น ซึ่งได้แก่โทนสีร้อนทุกสี อาทิ สีเหลือง สีแดง สีเขียว ฯลฯ

5. ตัวอักษร

ตัวอักษรของโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลกนิยมประดิษฐ์เป็นรูปลักษณะที่แปลกตาประมาณ 90% ประดิษฐ์ตัวอักษรและใช้ตัวอักษรแบบเขียนด้วยลายมือ ที่เหลือ 10% ใช้ตัวอักษรแบบตัวพิมพ์ โดยอาจมีการพลิกแพลงรูปแบบบ้าง เช่น จัดวางให้กลับหัว ใช้ภาพวาดอื่นๆ มาผสมคั่นอยู่ หรือสลับสีในแต่ละตัวอักษร

ภาพที่ 6.14 ตัวอย่างการใช้โทนสีและตัวอักษรในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวตลก

(4) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี คือ โปสเตอร์ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเน้นหนัก ในเรื่องความสะเพ็งกลัวกับสิ่งที่มองไม่เห็น เกี่ยวกับไสยศาสตร์ เกี่ยวกับภูติผีปีศาจต่างๆ ตัวเอกของเรื่องมักเป็นเพศหญิง ที่มีความอาฆาตพยาบาทเมื่อสิ้นชีวิตแล้วก็ไม่สามารถหลุดพ้นได้ ทำให้ต้องกลายเป็นวิญญาณมาหลอกหลอน แต่ในที่สุดก็ต้องพ่ายแพ้กับผู้ที่มาปราบหรือมาชี้แนะ ซึ่งโดยส่วนมากมักเป็นผู้มีคุณธรรมและเป็นตัวแทนของความดี โปสเตอร์ภาพยนตร์แนวผีอาจมีการผสมผสานกับแนวอื่นๆ ได้ อาทิ กับแนวตลก กับแนวเป๊ โดยเนื้อหาหรือการดำเนินเรื่องยังคงเน้นแกนหลักคือแนวผีมากกว่าแนวที่ผสมผสาน

นอกจากตัวเอกที่เป็นหญิงแล้ว โบสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผียังประกอบด้วยเนื้อหาที่มีผู้ชายเป็นตัวเอกด้วย เช่น เรื่องผีหัวขาด เป็นต้น

โบสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี มีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาดังต่อไปนี้คือ

1. ดารา

(1.1) action ของดารา คือ ท่าทางการแสดงออกของดารา สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1.1 action ของดารา ในกรณีที่เป็นตัวเอกที่ทำให้ผู้อื่นหวาดกลัว action จะมีลักษณะดังนี้ ท่าทางการแสดงจะบีบคั้น ปรากฏเป็นใบหน้าของคนที่ยาแล้วเมานๆ จมูกน่าเกลียด ปรากฏกายทั้งตัวด้วยท่าทางเฉยแต่ใบหน้าขมึงทึง แสดงอาการโกรธหรือไม่พอใจ

1.1.2 action ของดารา ในกรณีที่เป็นผู้ถูกกระทำ action จะมีลักษณะดังนี้ มีท่าทางหวาดกลัวทั้งใบหน้าและการกระทำ ซึ่งมีทั้งหวาดกลัวเพียงคนเดียวหรือท่าทางหวาดกลัวเป็นคู่ระหว่างพระเอกกับนางเอก บางครั้งอาจเป็นเพียงใบหน้าที่ยิ้มเฉยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความน่ากลัวและเหตุการณ์อื่นๆ ที่นำมาประกอบ

ภาพที่ 6.15 ตัวอย่างactionของดารานในโบสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี

2. เหตุการณ์

เหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี ประกอบด้วยเหตุการณ์ดังนี้คือ การบริการมดคาถาของผู้ที่มากำจัดสิ่งที่ไม่ดีให้เกิดความไม่สงบซึ่งก็คือภูติผีปีศาจนั่นเอง ภาพแสดงการวิ่งหนีของดาราประกอบ ภาพแสดงการจับกลุ่มเพื่อหลบหนีสิ่งน่ากลัว ภาพของป่าช้า หรือสถานที่ที่ภูติผีปีศาจอาศัยอยู่หรืออุบัติขึ้น เป็นต้น

ภาพที่ 6.16 ตัวอย่างภาพเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี

3. โทจน์สี

โทจน์สีที่พบบ่อยในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี มักเน้นหนักโทจน์สีเย็นผสมกับสีเข้ม อาทิ สีดำ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้สีที่มีลักษณะเหมือนกับบรรยากาศในตอนกลางคืน สีที่นิยมคือ สีด้าอมม่วง สีด้าอมเขียว เป็นต้น สีของโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผีมุ่งกระตุ้นให้เกิดความหวาดกลัวเป็นหลัก

ภาพที่ 6.17 ตัวอย่างโทจน์สีในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี

4. ตัวอักษร

ตัวอักษรของโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี ประมาณ 90% เป็นตัวอักษรประดิษฐ์ มีลักษณะ เป็นคลื่นๆ ลื่นๆ เหมือนอาการของการกลัวจนตัวสั่น ในบางแผ่นมีลักษณะคล้ายกับ หยอดของน้ำเหลือง

ภาพที่ 6.18 ตัวอย่างตัวอักษรในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวผี

(5) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวโป๊

ภาพยนตร์ไทยแนวโป๊เกิดขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2527 เรื่องแรกคือ เรื่องหลอนชื่อแสงไส้ม (โปสเตอร์ภาพยนตร์ไม่ได้ถูกจัดเก็บไว้) หลังจากนั้นภาพยนตร์แนวนี้ได้รับการสร้างออก เพียงประปราย จนกระทั่งประมาณปีพ.ศ.2532 เริ่มมากขึ้นอย่างเด่นชัดทั้งปริมาณของ ภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ที่รับฉาย ทำให้ภาพยนตร์แนวนี้เป็นที่รู้จักมากขึ้นในปัจจุบัน โปสเตอร์ของภาพยนตร์ไทยแนวนี้มีรูปแบบการนำเสนอเพียงแบบเดียวคือ รูปแบบการนำเสนอ แบบรูปถ่ายจากสไลด์ ทั้งนี้เนื่องจากให้ความสมจริงได้มากที่สุด

เนื้อหาของโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวโรแมนติกอย่างเรียบง่าย และเด่นชัด ทั้งนี้เพราะจุดเด่นของเนื้อหาคือการเสนองานอดิเรกที่น่าแสดงหญิง ให้ดูเข้ายวน สบายงาม และเปิดเผย เพื่อดึงดูดใจและดึงดูดตาแก่ผู้ชม

1. ดารา

action ของดารานำโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวโรแมนติก จะเห็นได้ชัดเจนและเข้าใจได้ทันที กล่าวคือ ตัวเอกมักสวมเสื้อผ้าน้อยชิ้น หรือไม่สวมเสื้อผ้า action มี 2 รูปแบบคือ action ที่แสดงถึงการร่วมรักระหว่างชายหญิง และ action ที่อวดถึงสรีระของผู้หญิงซึ่งมีทั้ง action เตี้ยและ action ใหญ่ (ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป)

2. เหตุการณ์

เหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวโรแมนติกมีน้อยมาก เนื่องจากไม่มีความจำเป็น เพราะไม่ใช่จุดสนใจ จุดขายที่สำคัญคือดารานำหญิง หากมีเหตุการณ์ประกอบก็มักเป็น action การโชว์สรีระของนางเอกหรือการแสดงการกอดจูบ เป็นต้น

ภาพที่ 6.19 ตัวอย่างactionของดาราและเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวโรแมนติก

3. โทษี่และตัวอักษร

เนื่องจากโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวโป๊ มีรูปแบบการนำเสนอเพียงแบบเดียวคือ รูปถ่ายจากสไลด์ ทำให้โทษี่ที่ปรากฏเป็นโทษี่ธรรมชาติ โดยมากมักใช้โทษี่เย็นเพื่อให้ความรู้สึกที่สบายตา เช่นเดียวกับตัวอักษรที่มักเป็นตัวเขียน ทำให้เกิดความรู้สึกพิรวไหวทางอารมณ์

ภาพที่ 6.20 ตัวอย่างโทษี่และตัวอักษรในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวโป๊

(6) โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวอื่นๆ

โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวนี้ประกอบด้วยโปสเตอร์ภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเทานพื้นบ้าน วรรณคดี หรือเนื้อเรื่องที่ผสมผสานระหว่างไทยกับต่างประเทศหรือลอกเลียนแบบมาจากต่างประเทศ โปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวอื่นๆ นี้พบอยู่เสมอๆ มีปริมาณค่อนข้างน้อยจากการเก็บข้อมูลพบว่าโดยเฉลี่ยประมาณ 2 ปี ต่อ 1 เรื่อง

1. ดารา

ดาราของโปสเตอร์แนวนี้มีทั้งที่เป็นคน สัตว์และตัวละครในภาพยนตร์แฟนตาซีของต่างประเทศ action ของดาราจึงไม่มีแบบแผนที่เด่นชัด ยกเว้นกรณีที่ เป็น action ของดาราในเทานพื้นบ้านหรือวรรณคดี action จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวชีวิต

ภาพที่ 6.21 ตัวอย่างการแสดงactionในโปสเตอร์

2. เหตุการณ์

เหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์แนวนี้มีหลายเหตุการณ์ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่อง อาทิ หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน ก็มักเป็นภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความรัก หรือเหตุการณ์เด่นๆ ที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไป หากเป็นเรื่องที่นำเอาเนื้อเรื่องจากต่างประเทศเข้ามาผสมผสาน ก็จะเน้นเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องจากต่างประเทศมากกว่าของไทย

.....

ภาพที่ 6.22 ตัวอย่างภาพเหตุการณ์ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวอื่นๆ

3. โทนสีและตัวอักษร

โทนสีและตัวอักษรของโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวนี้มีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าเนื้อเรื่องหลักเป็นอย่างไร หากเน้นการต่อสู้แบบจีนโบราณก็มักจะใช้ตัวอักษรลักษณะเดียวกับแนวบู๊ หากเน้นความสนุกสนานผสมจินตนาการสีลันจะสดใส ตัวอักษรจะถูกทำให้แปลกตา แต่ถ้าหากเป็นเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน วรรณคดี โทนสีมักเน้นสีเขียว

ฉายที่ วันที่

ภาพที่ 6.23 ตัวอย่างโทนสีและตัวอักษรในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยแนวอื่นๆ

จากผลวิเคราะห์ที่กล่าวมาในบทที่ 5 และบทที่ 6 ทำให้เข้าใจและมองเห็นภาพของการพัฒนาการ "ภาษาโปสเตอร์" ในโปสเตอร์ภาพยนตร์ไทยพ.ศ. 2500-2534 ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนคือ พัฒนาการรูปแบบการนำเสนอและวิวัฒนาการเนื้อหา ผลการวิเคราะห์นี้ถือเป็นหัวใจหลักในงานวิจัยชิ้นนี้ ในบทต่อไปเป็นบทที่ผู้วิจัยนำเอาผลการวิเคราะห์ที่ได้จากบทที่ 5 และบทที่ 6 มาอภิปรายและเสนอแนวคิดในลักษณะเชิงเสนอแนะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นกว่าเดิม